*Aan Zijne Excellentie
den Minister van Koloniën.*

Excellentie.

Toen ik nu ruim een jaar geleden, kort na mijne aankomst van Java, de mij bij besluit van Uwen ambtsvoorganger, den Minister F. G. VAN BLOEMEN WAANDERS, dd. 4 Augustus 1883, Litt. A², N°. 53, verstrekte Koninklijke opdracht aanvaardde, om in Brazilië de koffiecultuur te gaan bestudeeren in het belang van die teelt in Nederlandsch-Indië, was ik ten volle bewust van de groote verantwoordelijkheid, aan die gewichtige en eervolle zending verbonden.

Het was dan ook na lang aarzelen en hoofdzakelijk op aandrang van mijn thans ontslagen oud-chef, den Directeur van het Departement van Binnenlandsch Bestuur te Batavia, Mr. G. TH. H. HENNY, onder wien ik ruim zes jaren op Java werkzaam was, dat ik die in alle opzichten moeilijke missie heb durven op mij nemen.

Heb ik in allen deele aan zijne verwachting voldaan?

Helaas! die vraag zal steeds voor mij onbeantwoord blijven.

Den 9ⁿ September 1883 verliet ik de haven van Lissabon, aan boord van de fransche transatlantische boot „Orenoque“.

en kwam na een zeer voorspoedige reis den 24ⁿ daaraanvolgende te Rio de Janeiro aan.

Al dadelijk stelde ik mij in betrekking met den Consul-Generaal der Nederlanden aldaar, den heer F. PALM, die mij spoedig voorstelde aan alle autoriteiten, handelslichamen en particulieren die mij van dienst konden zijn in het door mij in te stellen onderzoek.

Dat ik mijne taak, — waarvan het ware doel in den aanvang ook in Brazilië niet wel begrepen werd, — in korteren tijd heb kunnen volbrengen dan ik mij zelven had voorgesteld, heb ik grootendeels te danken aan den grooten steun, welken ik weldra mocht ondervinden, zoowel van den kant der Keizerlijke Regeering als van de zijde van den Braziliaanschen Handel en de Nijverheid.

Met innige erkentelijkheid maak ik hier dan ook gewag van de ondervonden medewerking, behalve van voornoemden Consul-Generaal, o. a. ook van de heeren:

A. A. MOREIRA PENNA, oud-Minister van Landbouw, Handel en Openbare Werken;

Burggraaf de São-CLEMENTE, president,

J. C. RAMALHO ORTIGÃO, vice-president,

Baron DE ARAUJO FERRAZ,

Baron HONORIO DE ARAUJO MAIA en

C. A. DE MIRANDA JORDÃO, directeuren van de „Centro da Lavoura e do Commercio“;

J. MACHADO COELHO DE CASTRO, president van de Banco do Brazil;
Dr. ORVILLE A. DERBY, hoogleeraar aan het Rijksmuseum te Rio;
J. GORDON, chef van de firma Ed. Johnston en Co.;
A. ZERRENER, chef van de firma Zerrenner Bülow en Co. en
Vice-Consul der Nederlanden te Santos,
en zoovele anderen van wier hulp ik in het rapport zelf heb
melding gemaakt.

Den 6ⁿ April 1884 kwam ik in Europa terug met de voor
dit rapport verzamelde gegevens.

Ofschoon ik met het oog op den aard mijner zending eene
spoedige indiening van mijn verslag nuttig en noodzakelijk
achte, en daarom zelfs een niet onbelangrijk gedeelte mijner
bouwstoffen ongebruikt ter zijde moest laten, zoo meen ik
toch dáaraan de in deze te betrachten nauwkeurigheid en
volledigheid niet te veel te hebben opgeofferd.

Aan mijn wensch om, ten dienste van den handel, een
meer volledig overzicht van den koffie-uitvoer, van de wereld-
productie en het verbruik van dat artikel aan dit rapport toe
te voegen, kon ik, wegens den beperkten tijd, waarover ik
te beschikken had, geen gevolg geven.

Wat ik daaraan nog heb kunnen toevoegen na de indiening
van het rapport, dd. 9 September jl., heb ik te danken aan
de welwillendheid van de heeren:

Dr. BECKER, Direktor des Kaiserlichen Statistischen Amts,
Geheimer Ober-Regierungsrath, te Berlijn;

Dr. VON IXAMA-STERNEGG, Präsident der K. K. Statistische Central-Commission, te Weenen, en

Dr KUMMER, Direktor des Eidg. Statistisches Bureau, te Bern.

Moge niettemin dit verslag, zooals het is, de goedkeuring wegdragen van Zijne Majesteit den Koninklijken Lastgever en die Zijner Regeering, en tevens, ofschoon afkomstig van een niet-specialiteit op cultuur- en handelsgebied, ook eenigszins beantwoorden aan de billijke verwachting van den Handel en de Nijverheid, zoowel hier als in Nederlandsch-Indië.

Ten slotte veroorloove Uwe Excellentie mij, hier een woord van dankbare hulde te brengen aan het Bestuur van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië in 't algemeen en in 't bijzonder aan den heer Onder-Directeur der Koninklijke Bibliotheek te 's Gravenhage, Dr. T. C. L. WIJNMALEN, Secretaris van genoemd Instituut, voor de wijze waarop die Instelling gehoor gegeven heeft aan den wensch Uwer Excellentie om dit verslag uit te geven, en, getrouw aan hare schoone roeping tegenover onze kostbare Koloniën, daarvoor moeite noch kosten heeft ontzien.

's GRAVENHAGE, 15 December 1884.

VAN DELDEN LAËRNE.